

Janusz Mieczkowski*

ETNICZNOŚĆ W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH 2014 ROKU – SZKIC ZAGADNIENIA

W literaturze z zakresu nauk społecznych podkreśla się rolę, jaką odgrywa etniczność, zarówno w debatach naukowych, dyskursach politycznych, jak i formułowaniu powszechnej świadomości¹.

Czym jest etniczność?

Brakuje jednej i jednolitej wykładni tego pojęcia², często sposoby formułowania definicji wyznaczone są etnicznym pochodzeniem piszących, podkreślających (lub pomijających) cechy niezgodne z przyjętą w ich grupie hierarchią i wykładnią. Wskazuje się, że etniczność jest pojęciem relacyjnym, związanym ze zjawiskami samoidentyfikacji i przypisania społecznego. Przykładowo, według Thomasa Hylbanda Eriksena etniczność to „aspekt relacji społecznych między osobami, które uważają siebie za zasadniczo odmienne od członków innych grup, których istnienia są świadome i z którymi utrzymują stosunki”³. Pojęcie etniczności odnosi się do wspólnoty norm, wartości, przekonań, symboli i praktyk kulturowych⁴, która może być manifestowana na różne sposoby: indywidualnie (pomiędzy jednostkami), grupowo (pomiędzy jednostkami a grupami regionalnymi i lokalnymi zbiorowościami etnicznymi), organizacyjnie (w postaci związków z organizacjami i instytucjami) oraz zbiorowo (w postaci działań na

* Dr hab. Janusz Mieczkowski prof. US, Instytut Politologii i Europeistyki Uniwersytet Szczeciński, e-mail: miecz@whus.pl.

¹ S. Fenton, *Etniczność*, Warszawa 2007, s. 11.

² R. Zenderowski, J. Pieńkowski, *Kwestie narodowościowe w Europie Środkowo-Wschodniej*, t. I, Warszawa 2014, s. 23.

³ T.H. Eriksen, *Etniczność i nacjonalizm. Ujęcie antropologiczne*, Kraków, 2013, s. 32.

⁴ C. Barker, *Studia kulturowe. Teoria i praktyka*, Kraków 2005, s. 285.

rzecz grupy)⁵. W tym miejscu należałoby jeszcze zwrócić uwagę na jedną kwestię związaną z mniejszościowym kontekstem występowania tego określenia, ujawniającego się zazwyczaj w opisie grup o mniejszościowym charakterze⁶.

Etniczność, kształtująca się przez sposób, w jaki mówimy o tożsamościach grupowych, może mieć (i ma) wpływ na dokonywane przez nas wybory (także polityczne). Wskazuje się, że dyskursy i języki etniczności zależą od lokalnej oprawy, mają zatem zróżnicowany stopień wpływu na swoich odbiorców.

W prezentowanym tekście chciałbym zasygnalizować kilka kwestii związanych z odwoływaniem się do etniczności w kontekście obecności w wyborach samorządowych przedstawicieli grup o charakterze etnicznym, które zostały zdefiniowane w ustawie z 6 stycznia 2005 roku. Ustawodawca wyodrębnił tam trzy kategorie takich społeczności – dziewięć mniejszości narodowych (białoruską, czeską, litewską, niemiecką, ormiańską, rosyjską, słowacką, ukraińską i żydowską), cztery mniejszości etniczne (karaimską, łemkowską, romską i tatarską), oraz społeczność posługującą się językiem regionalnym (kaszubską)⁷. Enumeratywny charakter zapisów ustawy jest obecnie kwestionowany, czego dowodem jest trwająca dyskusja o uznaniu Ślązaków za jedną z grup objętych tą ustawą⁸. Warto zwrócić uwagę, że wymienione mniejszości mają „autochtoniczny” charakter, zabezpieczony zapisanym w ustawie wymogiem przebywania ich przedstawicieli stu lat na ziemiach polskich.

Istotną rolę w realizacji partycypacji politycznej mniejszości odgrywają czynniki etnodemograficzne – mniejszości narodowe i etniczne w Polsce są niewielkimi grupami, znaczna ich część żyje w rozproszeniu. Najliczniejszą spośród „ustawowych” mniejszości jest społeczność niemiecka. Według danych spisowych z 2002 roku liczyła ona nieco ponad 147 tysięcy osób, według spisu z 2011 ponad 144 tysiące osób. Większość tej grupy zamieszkuje województwo opolskie (2002 – 104 tys. osób, 2011 – 78 tys. osób) i śląskie (2002 – 30,5 tys. osób, 2011 – 34,7 tys. osób). Kolejną, pod względem liczebności, jest mniejszość białoruska, w spisie z 2002 roku narodowość białoruską zadeklarowało 47,6 tys. osób, a w spisie z 2011 roku 43,8 tys. osób. Najwięcej Białorusinów zamieszkuje

⁵ A. Wierzbicki, *Etniczność i narody w Europie i Azji Centralnej. Perspektywa teoretyczna i egzemplifikacyjna*, Warszawa 2014, s. 23.

⁶ T. O’Sullivan, J. Hartley, D. Sanders, M. Montgomery, J. Fiske, *Kluczowe pojęcia w komunikowaniu i badaniach kulturowych*, Wrocław 2005, s. 72.

⁷ Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, Dz.U. z 2005, Nr 17 poz. 141.

⁸ Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, a także niektórych innych ustaw (mający na celu uznanie Ślązaków jako grupy etnicznej) jest procedowany w Sejmie od 27 sierpnia 2014 roku.

w województwie podlaskim (2002 – 46 tys. osób, 2011 – 38 tys. osób) i województwie mazowieckim (2002 – 5,4 tys. osób, 2011 – 4,6 tys. osób). Trzecią pod względem liczebności grupą jest społeczność ukraińska, według danych spisowych z 2002 roku taką identyfikację podało 27 tys. osób, zaś w 2011 roku prawie 38,8 tys. osób. Najliczniejsze społeczności ukraińskie znajdują się na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (2002 – 11,8 tys. osób, 2011 – 13 tys. osób) oraz województwa zachodniopomorskiego (2002 – 3,7 tys. osób, 2011 – 4,5 tys. osób). Pozostałe grupy mniejszości narodowych i etnicznych są już znacznie mniejsze i liczą od kilku do kilkunastu tysięcy osób. Wyjątkiem jest społeczność z językiem regionalnym – Kaszubi, w 2002 roku identyfikację kaszubską podało 52,6 tys. osób, w 2011 roku – 108 tys. osób. Najwięcej wskazań kaszubskich w spisie było w województwie pomorskim (2002 – 52,5 tys. osób, 2011 – 107,7 tys. osób).

Uczestnictwo we władzy na poziomie samorządowym⁹

Partycypacja we władzy samorządowej jest istotna dla mniejszości narodowych i etnicznych z co najmniej kilku powodów. Pierwszy z nich odnosi się do roli władz samorządowych w podejmowaniu decyzji dotyczących mniejszości. Jak zauważa Tomasz Browarek:

Wraz z reformą terytorialną państwa w 1999 roku i przekazaniem przez władze państwowe części swych kompetencji władzom samorządowym znaczna część spraw z zakresu problematyki mniejszości narodowych i etnicznych jest realizowana na szczeblu lokalnym. Jest to szczególnie widoczne w kwestiach dotyczących edukacji i kultury mniejszości¹⁰. Warto jednocześnie zaznaczyć, że w ocenie polityki etnicznej państwa zauważa się, że „problematyka mniejszości narodowych i etnicznych ma w Polsce stosunkowo niską rangę polityczną. Wynika to głównie z niewielkiej antagonizacji i polaryzacji jej uczestników”¹¹.

⁹ Zob. szerzej M. Budyta-Budzyńska, *Mniejszości narodowe – bogactwo czy problem? Instytucjonalizacja mniejszości narodowych w Polsce w latach 1989–2002*, Warszawa 2003, s. 146–151; E. Kurzępa, *Sytuacja administracyjnoprawna mniejszości narodowych w Polsce*, Toruń 2009, s. 155–157; J. Plewko, *Mniejszości narodowe w wymiarze lokalnym*, Lublin 2009, s. 175–183.

¹⁰ T. Browarek, *Podmioty współczesnej polityki etnicznej państwa polskiego*, w: *Polityka etniczna. Teorie, koncepcje, wyzwania*, red. H. Chałupczak, R. Zenderowski, E. Pogorzała, T. Browarek, Lublin 2015, s. 418.

¹¹ T. Browarek, Ewa Pogorzała, *Polityka etniczna Polski*, w: *Polityka etniczna współczesnych państw Europy Środkowo-Wschodniej*, red. H. Chałupczak, R. Zenderowski, W. Baluk, Lublin 2015, s. 340.

Kolejny powód wagi udziału mniejszości we władzy samorządowej wynika z faktu „namacalnego” równouprawnienia, według Sławomira Łodzińskiego obecność mniejszości we władzach samorządowych „czy to na szczeblu gminy, powiatu czy województwa (...) oznacza osiągnięcie statusu współgospodarzy regionu”¹².

Elżbieta Czykwin, analizując kwestie relacji między mniejszościami narodowymi a samorządem, zwróciła uwagę, że pozycja mniejszości narodowych i etnicznych staje się trwałym i w miarę stabilnym elementem rzeczywistości społecznej i kulturowej Polski, pisząc:

Mniejszości nabywają poczucia, że ich status zależy od świadomości własnej jedności ergo konsolidacji wokół spraw i liderów, szczególnie w sytuacjach wyborczych oraz sytuacjach zagrożenia ich interesów (...) Znaczenie głosu lokalnych samorządów w takich sytuacjach jest decydujące i świadomość tego faktu zdaje się narastać. Jedność i konsolidacja mniejszości narodowych wokół wspierania własnych interesów (...) jest w niejednakowym stopniu zinternalizowana przez każdą z mniejszości¹³.

Ewa Ganowicz, badając formy ekspresji politycznej mniejszości narodowych podkreślała, iż pełną aktywność polityczną mniejszości narodowych w Polsce można zaobserwować dopiero na poziomie samorządu terytorialnego¹⁴, jak zauważała, „o poziomie aktywności mniejszości narodowych decyduje ich liczebność, struktury organizacyjne, zgłoszone oczekiwania (interesy, potrzeby), a także udział w życiu społecznym Polski, dlatego też najbardziej prężnymi są te, które w Polsce są najliczniejsze, mające sprawne struktury – przede wszystkim w terenie”¹⁵.

Etniczność a kwestia podziału na okręgi wyborcze

W wyborach w 2014 roku po raz pierwszy mieliśmy do czynienia ze zmianami w granicach okręgów wyborczych odnoszącymi się do zapewnienia możliwości odzwierciedlenia dotychczasowych stosunków etnicznych na terenach

¹² S. Łodziński, *Równość i różnica. Mniejszości narodowe w porządku demokratycznym w Polsce po 1989 roku*, Warszawa 2005, s. 209.

¹³ E. Czykwin, *Mniejszości narodowe i etniczne a samorząd (w świetle ustawy „o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym”)*, „Administracja Publiczna. Studia Krajowe i Międzynarodowe” 2010, nr 2 (16), s. 20.

¹⁴ E. Ganowicz, *Niepartyjne formy ekspresji politycznej mniejszości narodowych*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Politologica” 2013, t. XI, s. 26.

¹⁵ Tamże, s. 38–39.

wyborczych¹⁶. Kwestie te reguluje Kodeks wyborczy z 5 stycznia 2011 roku. W artykule 462 ustęp 3 głosi się, że w wyborach do sejmików wojewódzkich: „Łączenie powiatów nie może naruszać więzi społecznych łączących wyborców należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, zamieszkujących na terytorium łączonych powiatów”¹⁷. Problem związany z praktyczną realizacją tego zapisu podnieśli przedstawiciele mniejszości narodowych i SLD w województwie podlaskim, ich działania zostały wsparte w grudniu 2013 roku dezyderatem sejmowej komisji mniejszości narodowych i etnicznych do Ministra Administracji i Cyfryzacji. Wskazano w nim, że dotychczasowy podział województwa podlaskiego jest nieadekwatny do treści przepisów kodeksu wyborczego. Jak pisało: „Rezultatem obowiązującego podziału jest znaczne osłabienie pozycji politycznej mniejszości białoruskiej oraz ukraińskiej i zmniejszenie szans na wybór swoich przedstawicieli do sejmiku województwa”. Radni sejmiku podlaskiego 6 sierpnia 2014 roku uchwalili nowy podział województwa, w którym zamiast dotychczasowych pięciu ustanowiono cztery okręgi wyborcze. Czwarty, „mniejszościowy” objął powiaty bielski, siemiatycki, wysokomazowiecki, hajnowski i białostocki, stratowali tam m.in. białoruscy kandydaci z list SLD: starosta hajnowski Włodzimierz Petruczuk (dostał się), przewodniczący ZG *Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego* Jan Syczewski (nie dostał się), oraz białoruscy kandydaci z list PSL: Mikołaj Janowski i Walenty Korycki (dostali się, byli już wcześniej radnymi).

Etniczność w programach wyborczych

W literaturze przedmiotu wskazuje się na zaistniałą od 1990 roku ewolucję założeń programowych ugrupowań reprezentujących niemieckich wyborców. Programy wyborcze *Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców* dostosowują się nie tylko do swoich członków, ale także do ludności polskiej, głównym hasłem wyborczym w 2014 roku był slogan „Mniejszość niemiecka – dobra robota”. Poszczególne tezy programowe dotyczyły następujących kwestii:

1. Potencjał seniorów + zdrowe społeczeństwo.
2. Nowoczesne, dwujęzyczne szkolnictwo przyszłością naszych dzieci.

¹⁶ W naukach politycznych funkcjonuje określenie gerrymanderingu etnicznego w sytuacji, kiedy podstawą manipulacji przy granicach okręgów jest chęć zapewnienia sztucznej przewagi w trakcie wyborów jednej grupie etnicznej i marginalizacja innej – zob. R. Zenderowski, J. Pieńkowski, *Kwestie narodowościowe w Europie Środkowo-Wschodniej*, t. I, Warszawa 2014, s. 215.

¹⁷ Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. *Kodeks wyborczy*, Dz.U. z 2011, Nr 21 poz. 112.

3. Wsparcie inwestycji i przedsiębiorczości, w szczególności osób młodych.
4. Rozwój lokalny – większa samorządność.
5. Nasza kultura i dziedzictwo.

W przygotowanej wykładni poszczególnych tez programowych pisano m.in. „Mniejszość niemiecka ogromny nacisk kładzie na pielęgnowanie niemieckiej kultury oraz dbanie o kulturalno-społeczne dziedzictwo regionu (...). Rozwój edukacji mniejszościowej i dwujęzyczności jest priorytetem dla mniejszości niemieckiej”¹⁸.

Kolejnym ugrupowaniem podnoszącym problematykę mniejszości narodowych i wyznaniowych było Forum Mniejszości Podlasia (FMP), które powstało w połowie 2002 roku, a głównym celem jego utworzenia było przygotowanie wyborców, organizacji społecznych i kandydatów do wyborów samorządowych różnych szczebli. FMP założyły bractwa prawosławne oraz Związek Białoruski w RP, Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne i Związek Ukraińców Podlasia. Od wyborów samorządowych w 2002 roku FMP wchodziło w koalicje wyborcze z innymi komitetami: w wyborach 2006, 2010 i 2014 roku podpisało porozumienie przedwyborcze z Platformą Obywatelską, Jak już zaznaczono kandydaci FMP w materiałach wyborczych często odwoływali się do swej tożsamości etniczno-wyznaniowej, przykładowo w jednej z ulotek pisano m.in.

Wszyscy wiemy, że Prawosławie [sic! – dop. J.M.] od wieków nierozzerwalnie związane jest z Białostoczczyzną i Białymstokiem – tutaj mieszkamy, uczymy się i pracujemy. Uważamy, że dobrze wypełniamy swoje obowiązki i przyczyniamy się do rozwoju naszego miasta i regionu. (...) Mamy też niezbywalne prawo do wszechstronnego rozwoju swojej tożsamości – wiary, języka i kultury¹⁹.

Typy odniesień do etniczności w materiałach wyborczych

W materiałach wyborczych przygotowywanych przez kandydatów startujących do wyborów z list pozostałych komitetów (niezwiązanych z mniejszościami) możemy zaobserwować szeroki wachlarz odniesień – od afirmacji etniczności po brak jej oznak, poniżej zaprezentowanych zostanie kilka przykładów ilustrujących takie zachowania²⁰:

¹⁸ Akcenty programowe, <http://mniejszoscnieiecka.eu/program-wyborczy-2014> (20.12.2014).

¹⁹ Fragment ulotki wyborczej, <http://fmp.cerkiew.pl/wide.php?id=4> (20.12.2014).

²⁰ Na podstawie posiadanych przez autora materiałów wyborczych.

- Łemkini Maria Wrona, startująca z list PSL do Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, w materiałach wyborczych w języku łemkowskim zawarła informację, podkreślając etniczne korzenie i historię rodziny kandydatki. Materiał kończy apel „Łemkowie, proszę oddajcie na mnie swój głos”.
- Niemiec Henryk Lakwa, startujący z KWW Mniejszość Niemiecka od Rady Powiatu Opolskiego, na plakacie umieścił nazwę komitetu oraz hasło programowe „Mniejszość niemiecka – dobra robota”. W drugiej wersji plakatu wyszczególniono również postulaty programowe.
- Białorusin Adam Musiuk, startujący do Rady Miasta Białostok z listy Platformy Obywatelskiej z ramienia Forum Mniejszości Podlasia, na drugiej stronie ulotki umieścił tekst. głoszący m.in. że „Jesteśmy współgospodarzami tego miejsca i tylko od nas zależy, czy zachowamy swoją tożsamość, czy nasze dzieci będą wychowywać się w tradycji swoich przodków. Wierzę, że jako mniejszość możemy być z siebie dumni: żyjemy w pięknej prawosławnej tradycji, dbamy o nasze dziedzictwo, często rozmawiamy w języku swoich przodków, nasi sąsiedzi patrzą na nas z podziwem ze względu na wartości, które wyznajemy”. Ulotka przyozdobiona została u góry i dołu etnicznym wzorem.
- Ewelina Andrasz, romska kandydatka do Rady Miejskiej w Głogowie, w informacji o sobie zawarła m.in. stwierdzenie „Od wielu lat aktywnie działam, współpracując z wieloma organizacjami na rzecz wzajemnej integracji, tolerancji i równości”.
- Grzegorz Repela, przewodniczący Stowarzyszenia Prawosławnego w Lubinie, startujący do Rady Powiatu Lubińskiego – w jego materiałach wyborczych brak odniesień etnicznych.
- Ukraińiec Roman Biłas, przewodniczący koszalińskiego oddziału Związku Ukraińców w Polsce, kandydujący z list Platformy Obywatelskiej do Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego – w jego materiałach wyborczych również brak odniesień etnicznych. Informacja w prasie ukraińskiej („Nasze Słowo”) – wywiad, w którym pada m.in. pytanie o kondycję mniejszości ukraińskiej na Pomorzu Zachodnim.

W pojawiających się po wyborach opiniach o manifestowaniu swej etniczności w czasie kampanii wskazywano na znaczące niedostatki z tym związane, jednym z bardziej charakterystycznych głosów był tekst redaktora białoruskiego pisma „Czasopis” – Jerzego Chmielewskiego, odnoszący się do sytuacji, jaka zaistniała na Podlasiu. Podkreślał on, że:

Ktoś postronny i niezorientowany w specyfice naszego regionu, obserwując kampanię przed listopadowymi wyborami samorządowymi, mógł odnieść wrażenie, iż nie ma tu żadnej mniejszości białoruskiej. Jeszcze nigdy w blisko dwudziestopięcioletniej historii demokracji lokalnej nie było o nas tak cicho. Może tylko za wyjątkiem Bielska, gdzie Białorusin został burmistrzem. Gdzie indziej żaden z kandydatów na wójtów i radnych każdego szczebla nawet nie napomknął, że jest Białorusinem i w samorządzie chce pilnować interesów swojej mniejszości. Choć takich, co szczególnie zabiegali o głosy naszego elektoratu (...) było wielu. Jednak żaden z nich podczas zebrania z wyborcami ani słowem nie odezwał się „pa-swojemu” (...) Nie mówiąc już o tym, aby chociaż jedno zdanie czy hasło na plakacie wyborczym zamieścić w swoim języku.

Sytuacja ta była charakterystyczna także dla większości pozostałych terenów zamieszkanymi przez mniejszości narodowe. Osoby wywodzące się ze środowisk mniejszościowych startowały z list różnych komitetów wystawianych przez środowiska większościowe. Dla wyborcy ze środowiska mniejszości liczyły się przede wszystkim sprawy związane z osobowością kandydata i jego pozycją w środowisku lokalnym, w znacznie mniejszym stopniu kwestie etniczne. Już wcześniej zauważano, że „osiągnięcie postulowanych praw i przywilejów, polepszenie statusu ekonomicznego, wreszcie dezaktualizacja zagrożenia asymilacji ze strony polskiej większości spowodowały, że model głosowania etnicznego traci na swojej mocy”²¹. Brak eksponowania swej etniczności w kampanii wyborczej mógł też wynikać z obaw dotyczących potencjalnej dyskryminacji ze strony środowiska większości, a zarazem świadczyć o dążeniu do pozyskania jak największego elektoratu (przy czym elementy związane z etnicznością mogłyby temu przeszkadzać).

Bibliografia

- Barker Chris, *Studia kulturowe. Teoria i praktyka*, Kraków 2005.
- Browarek Tomasz, *Podmioty współczesnej polityki etnicznej państwa polskiego*, w: *Polityka etniczna. Teorie, koncepcje, wyzwania*, red. Henryk Chałupczak, Radosław Zenderowski, Ewa Pogorzała, Tomasz Browarek, Lublin 2015.
- Browarek Tomasz, Pogorzała Ewa, *Polityka etniczna Polski*, w: *Polityka etniczna współczesnych państw Europy Środkowo-Wschodniej*, red. Henryk Chałupczak, Radosław Zenderowski, Walenty Baluk, Lublin 2015.

²¹ A. Szczepański, *Aktywność społeczno-polityczna mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim po 1989 roku*, Toruń 2013, s. 221.

- Budyta-Budzyńska Małgorzata, *Mniejszości narodowe – bogactwo czy problem? Instytucjonalizacja mniejszości narodowych w Polsce w latach 1989–2002*, Warszawa 2003.
- Czykwin Elżbieta, *Mniejszości narodowe i etniczne a samorząd (w świetle ustawy „o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym”)*, „Administracja Publiczna. Studia Krajowe i Międzynarodowe” 2010, nr 2(16).
- Eriksen Thomas Hylband, *Etniczność i nacjonalizm. Ujęcie antropologiczne*, Kraków, 2013.
- Fenton Steve, *Etniczność*, Warszawa 2007.
- Ganowicz Ewa, *Niepartyjne formy ekspresji politycznej mniejszości narodowych*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Politologica” 2013, t. XI.
- Kurzępa Elżbieta, *Sytuacja administracyjnoprawna mniejszości narodowych w Polsce*, Toruń 2009.
- Łodziński Sławomir, *Równość i różnica. Mniejszości narodowe w porządku demokratycznym w Polsce po 1989 roku*, Warszawa 2005.
- Plewko Jadwiga, *Mniejszości narodowe w wymiarze lokalnym*, Lublin 2009.
- O’Sullivan Tim, Hartley John, Sunders Danny, Montgomery Martin, Fiske John, *Kluczowe pojęcia w komunikowaniu i badaniach kulturowych*, Wrocław 2005.
- Szczepański Andrzej, *Aktywność społeczno-polityczna mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim po 1989 roku*, Toruń 2013.
- Wierzbicki Andrzej, *Etniczność i narody w Europie i Azji Centralnej. Perspektywa teoretyczna i egzemplifikacyjna*, Warszawa 2014.
- Zenderowski Radosław, Pieńkowski Jakub, *Kwestie narodowościowe w Europie Środkowo-Wschodniej*, t. I, *Zagadnienia teoretyczne*, Warszawa 2014.

Streszczenie

Udział mniejszości narodowych i etnicznych w wyborach politycznych jest jednym z wskaźników integracji i poczucia równouprawnienia w danym społeczeństwie. Podstawową kwestią jest zatem odpowiedź na pytanie, czy i na ile etniczność była manifestowana przez przedstawicieli mniejszości podczas wyborów samorządowych w 2014 roku.

Słowa kluczowe: etniczność, mniejszości narodowe i etniczne, wybory

**ETHNICITY IN THE LOCAL ELECTIONS 2014 YEARS
– A SKETCH ISSUES**

Summary

The share of national and ethnic minorities in political elections is one of the indicators of integration and a sense of equality in the society. The fundamental issue is therefore the answer to the question whether and to what extent ethnicity is manifested by representatives of minorities in the local elections in 2014.

Keywords: ethnicity, national and ethnic minorities, elections